

Niže uvedená odb[orová] organizácia¹ ako zástupkyňa všetkých Slovákov-železničiarov, predostiera neznesiteľné pomery, to jest prenasledovanie Slovákov-železničiarov a to pre kresť[ansko] soc[iálne] a slovenské presvedčenie, ktoré prenasledovanie prevádzajú služobné miesta s usozumením bratislavského riaditeľstva.

U bratislavského riaditeľstva bola nižšie uvedenej odb[orovej] organizácie dňa 3. sept[embra] t. r. deputácia, na čele p[ána] posl[anca] dr. Lud[evíta] Labayho skrz odstránenie krívd páchaných na slovenských železničiaroch. V deputácii účasť brali: Michal Vavák, výp[omocný] strojvedúci, Štefan Pogáč a Ján Puš, zámočníci z Leopoldova.

Pre toto zakročenie bratislavské riaditeľstvo a dôverníci okresového výboru za predmet obvinenia výš spomenutých zamestnancov udali rôzne priestupky, ktoré sa mali stať ešte pred rokom, že vraj títo nadávajú bratom Čechom a že ich vyhánajú zo Slovenska.

Na základe tých nesprávnych údajov bratislavské riaditeľstvo protokolárne s dôverníkmi protivných organizácií vyšetroje vymyslené priestupky spomenutých zamestnancov a už vopred sa chystajú zo služby prepustiť Štefana Pogáča zámočníka, Jána Puša zámočníka úplne bezmajetného a Michala Vaváka, výp[omocného] strojvedúceho, ktorý má 18 000 korún dlhu na dome.

Bratislavské riaditeľstvo po ruke ide dôverníkom odb[orových] organizácií Unie a Jednoty,² ktorých cieľom je Slovákov-železničiarov, prívržencov nižšie uvedenej odb[orovej] organizácie, terorizovať a ako posiaľ sa to už deje, chleba pozbavovať.

Vysokováženého Pána Prezidenta Republiky odb[orová] organizácia žiada o lásk[avé] zamedzenie prenasledovania slovenských železničiarov najmä exponovanými, ktorí vôbec nehľadia do konsolidácie priviesť Slovensko, taktiež žiada sa prísne vyšetrovanie zo strany vlády, pomerov stanice Leopoldov a bratislavského riaditeľstva, že koľko Slovákov bolo pozbavených chleba bez milosrdenstva.

Dúfajúc otcovskému rozhodnutiu záležitosti, ostávame
Žilina, dňa 7. okt[óbra] 1922
s hlbokou úctou

za: Svaz slovenských železničiarů Ústredie: Žilina^b

Frant[išek] Závodský v. r.
tajomník

Jozef Hrabovský v. r.
predseda

Dr. Lud[evít] Labay v. r., poslanec,
čestný predseda

DOPIS

AKPR, f. KPR, protokol R, inv. č. 791, č. j. R 18951/22, k. 11. Originál, předtištěný text.

a – Adresováno: Vysokováženému Pánu Prezidentovi Republiky v Prahe.

b – Připojeno razítko organizace.

1 – Zváz slovenských železničiarov byl odborovou organizací napojenou na Hlinkovu slovenskou ľudovou stranu (HSLS).

2 – Obě organizace měly blízko k Odborovému sdružení československému (OSČ), napojenému na sociální demokracii.

SZ

TGM

S. Zoch T. G. Masarykovi^a
Modra, 16. listopadu 1922

/100

V Modre, 16. novembra 1922.

Pane prezidente!

Na memorandum šamorínskej ev[anjelickej] a[ugsburského] v[yznania] cirkvi mne osobne odovzdané¹ mám česť oznámiť nasledovné:

1) aby som nemusel všetko na novo opisovať, nech mi je dovolené v odpise pripojiť list, ktorý som poslal o tejto veci Larsenovi,² prezidentovi spojených luteránskych cirkví v Amerike. List tento určený pre človeka neznajúceho naše pomery, myslím, že všetko dopodrobna osvetlí.

2) Ako hlave nášho štátu, považujem si za povinnosť ešte nasledovné oznámiť. Ako osnovateľ návrhu na vyzdvihnutie autonómie, som si vec dobre premyslel a udalosti mi dali za pravdu, že sme len touto cestou mohli udržať evanjelickú cirkev v spoľahlivých slovanských rukách. Bol to revolučný čin, ale v dobe revolúcie sa bez neho zaobísť nedá a keď vezmeme do ohľadu, že medzi farármi v ev[anjelických] slovanských zboroch bolo najmenej 70 % maďarónov, každý to pochopí, že to ani inak nebolo možné. Že sa zbory pri vyzdvihnutí autonómie dobre cítili [a] s ním súhlasili, to najlepšie dokazuje, že zo 162 zborov v mojom dištrikte len 10 nehlasovalo na mňa. Že ako by Slovensko vyzeralo, keby ešte aj evanjelická cirkev bola v nespoľahlivých rukách, to si každý ľahko predstaví.

Prosím, aby toto moje oznámenie bolo v známosť vzaté. Budte uistení, Pane prezidente, že nikomu nechceme krivdu robiť, nikoho nechceme utiskovať, ale zase nikomu nedovolíme, aby pod rúškou cirkve robil protištátnu politiku. A Halmi pre toto chce mať samostatnú cirkev.³

S výrazom hlbokoj úcty

Samuel Zoch^b
Ev[anjelický] biskup